

РОЗВИТОК МОВЛЕННЯ. ОСОБЛИВОСТІ БУДОВИ ТВОРУ - ОПИСУ МІСЦЕВОСТІ

8 клас
Стрембицька Л.А.

МЕТА:

- **З'ЯСУВАТИ ОСОБЛИВОСТІ ПОБУДОВИ ТВОРУ - ОПИСУ МІСЦЕВОСТІ; ФОРМУВАТИ МОВЛЕННЄВО-КОМУНІКАТИВНІ ВМІННЯ ВИСЛОВЛЮВАТИ ДУМКИ, НАВИЧКИ САМОСТІЙНОЇ ТВОРЧОЇ РОБОТИ;**
- **РОЗВИВАТИ УСНЕ Й ПИСЕМНЕ МОВЛЕННЯ, СПОСТЕРЕЖЛИВІСТЬ, УВАГУ; КУЛЬТУРУ МОВЛЕННЯ, УМІННЯ СПІЛКУВАТИСЯ ДЕРЖАВНОЮ МОВОЮ; ВИЯВЛЯТИ В УСНОМУ МОВЛЕННІ ПОРУШЕННЯ НОРМ ЛІТЕРАТУРНОЇ МОВИ, ВИПРАВЛЯТИ ПОМИЛКИ.**
- **ВИХОВУВАТИ ЛЮБОВ ДО РІДНОГО КРАЮ.**

БЕСІДА З УЧНЯМИ

-ЯКІ СТИЛІ МОВЛЕННЯ ВИ ЗНАЄТЕ?

-СКІЛЬКИ ЇХ В УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ?

-ЯКІ МОВНІ ОСОБЛИВОСТІ ВЛАСТИВІ ХУДОЖНЬОМУ СТИЛЮ МОВЛЕННЯ?

-НАЗВІТЬ ВІДОМІ ВАМ ТИПИ МОВЛЕННЯ. ДАЙТЕ ЇМ КОРОТКУ ХАРАКТЕРИСТИКУ.

1.ЯКУ БУДОВУ МАЮТЬ ТЕКСТИ-ОПИСИ?

В ОПИСІ СПОЧАТКУ ПОДАЮТЬ ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ ПРО ПРЕДМЕТ, ВРАЖЕННЯ ВІД НЬОГО, ПОТІМ РОЗКРИВАЮТЬ ЙОГО НАЙХАРАКТЕРНІШІ ОЗНАКИ, ОПИСУЮТЬ, ДЕТАЛІЗУЮТЬ.

2.ЧИМ ОПИС ВІДРІЗНЯЄТЬСЯ ВІД РОЗПОВІДІ ТА РОЗДУМУ?

3.У ЯКОМУ СТИЛІ МОЖНА СКЛАСТИ ТВІР-ОПИС?

ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ОСОБЛИВОСТЯМИ ПОБУДОВИ ОПИСУ МІСЦЕВОСТІ

ТВІР-ОПИС МІСЦЕВОСТІ – ЦЕ ЗВ’ЯЗНИЙ ТЕКСТ, ЯКИЙ ДАЄ СЛОВЕСНЕ
ЗОБРАЖЕННЯ ОСНОВНИХ ОЗНАК МІСТА, СЕЛА, ВУЛИЦІ, ПОДВІР’Я, ПЛОЩІ.

ЩОБ ОПИСАТИ МІСЦЕВІСТЬ, ПОТРІБНО ВКАЗАТИ:

- ДЕ ВОНА РОЗТАШОВАНА;
- ІСТОРИЧНІ ВІДОМОСТІ, ПОВ’ЯЗАНІ З НЕЮ;
- ПРЕДМЕТИ (ОБ’ЄКТИ), ЯКІ Є В ЦІЙ МІСЦЕВОСТІ.

ОТЖЕ, СКЛАДОВИМИ ОПИСУ МІСЦЕВОСТІ Є ОПИС МІСЦЯ Й ОПИСИ ОКРЕМИХ
ПРЕДМЕТІВ, ЯКІ НА ЦЬОМУ МІСЦІ РОЗТАШОВАНІ.

ОПИС МІСЦЕВОСТІ СКЛАДАЄТЬСЯ ЗА ТАКОЮ
СХЕМОЮ:

ДЕ? –ЩО? –ЯКЕ?

Творче спостереження з елементами аналізу

ПРОЧИТАЙТЕ ТЕКСТ І ВИКОНАЙТЕ ЗАВДАННЯ ДО НЬОГО.

- 1. ВИЗНАЧТЕ ТЕМУ Й ОСНОВНУ ДУМКУ.**
- 2. З'ЯСУЙТЕ ТИП І СТИЛЬ МОВЛЕННЯ. ДУМКУ ОБҐРУНТУЙТЕ.**
- 3. НАЗВІТЬ СЛОВА, ЯКІ ВИКОРИСТОВУЄ АВТОР ДЛЯ ОПИСУ МІСЦЕВОСТІ (ЗОКРЕМА ВУЛИЦІ).**
- 4. ЯКІ З РЕЧЕНЬ ВКАЗУЮТЬ НА ПОЗИЦІЮ СПОСТЕРІГАЧА? ЯКУ РОЛЬ ВОНИ ВІДІГРАЮТЬ У ТЕКСТІ?**

Серед мальовничих лісів розкинулось місто Кременець. З усіх сторін воно оточене горами. Точна дата про заснування міста невідома. Але перша згадка про Кременець датується 1226р. Назва міста походить від мінералу кремінь, якого багато в цій місцевості. Перше, що впадає в очі при в'їзді в Кременець, - Замкова гора з руїнами фортеці. Вона належала багатьом власникам. Проте найвідоміша нам дружина польського короля Сигізмунда I, що походила з Італії, - Бона. Лісистю місцевістю ми потрапляємо на П'ятницький цвинтар, де, за переказами, поховані козаки, які загинули під час облоги фортеці. Тут збереглося багато кам'яних хрестів і плит. Одна з них нагадує кобзу. І можливо, це похований козак-бандурист. Далі простягаються Дівочі скелі, які відомі своєю трагічною історією. За легендою, з них скинулись молоді дівчата, які не хотіли потрапити в руки безсердечним татарам. Ідучи старовинними вулицями, ми бачимо справжню красу Кременця. У будь-яку пору року нас ваблять парки, алеї, різнобарвні ліси. Пройшовши хоча б головною вулицею, ми з впевненістю можемо сказати, що Кременець - місто каштанів. Тут є багато визначних архітектурних пам'яток. Це і Миколаївський собор, і Богоявленський монастир, і будинок "Близнюки", і Покровська церква. Кожен з них цікавий своєю історією. Наприклад, монастир був збудований 1663р як чоловічий. А у 1953р реорганізований у жіночий. Кременець - Батьківщина великого польського поета Юліуша Словацького. Тут минуло його дитинство. Хоча він навчався у Відні, але не забував про Кременець. На канікули поет приїжджав на Батьківщину. Перебуваючи на чужині, Ю. Словацький часто згадував рідні землі. Ніхто так не оспівував Кременець, блакитні води Ікви, Замкову гору, як Ю. Словацький: Якщо ти будеш у моїй країні, Де котить Іква хвилі свої сині, Де гори пнуться у блакить високу, Де дзвонить місто над сріблом потоку, ... Мою журбу ти спом'янеш в тім краї.

- Словникова робота
- Доберіть синоніми до слів.
 - Будівля
 - Дорога
 - Місто

Орієнтовний план

1. Оцінка й загальне враження від місцевості.
2. У якому місті (селі) знаходиться вулиця?
3. Яка її назва? Чому її так названо?
4. Опис місцевості:
 - а) Яка довжина вулиці? Вона широка чи вузька?
 - б) Який транспорт рухається вулицею?
 - в) Які будівлі тут розташовано? Яке вони мають призначення й вигляд?
 - г) Що прикрашає вулицю?
5. За що ви любите вулицю?
6. Що б ви хотіли змінити на цій вулиці?

Уживайте у своєму тексті слова та словосполучення: по-
обидва боки, обабіч, посередині, праворуч, ліворуч, трохи
віддалік, знаходиться, простягається, розташований, план
забудови, пішохідна вулиця, вулиці перетинаються, проїжджа
частина, визначні місця, приміські маршрутки, добре
освітлений, створює затишок, в оточенні дерев.

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

СКЛАСТИ ПЛАН ТЕКСТУ “МІСТО КРЕМЕНЕЦЬ”